Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap

Jaarverantwoording Kinderopvang 2025

Jaarverantwoording Kinderopvang 2025, gemeente Opsterland

Inleiding

De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het college van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande kalenderjaar.

Opbouw van de Jaarverantwoording

De jaarverantwoording over 2025 bestaat uit twee delen. Deel A van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

De vragen in deel A hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het juist, actueel en volledig houden van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de wettelijk verplichte inspecties door de GGD.
4. Handhavend optreden.

1 Bijhouden Landelijk Register Kinderopvang

Toelichting wettelijke taak

Het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) is het online basisregister voor de kinderopvang waarin de gegevens van alle voorzieningen (KDV, BSO, GOB en VGO) door de gemeente worden geregistreerd. Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn.

Dit betekent, onder andere dat de gemeente:

- In het LRK moet opnemen en actueel houden op welke locaties er gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt aangeboden;
- Binnen redelijke termijn (8-10 weken) moet besluiten op door houders ingediende wijzigingsverzoeken aangaande reeds geregistreerde voorzieningen;
- Formele handhavingsacties zichtbaar moet maken in het publieksportaal van het LRK nadat deze onherroepelijk zijn geworden. Dit wordt in GIR-Handhaven het publiceren van handhavingsacties genoemd.

NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven.

Verantwoordingsinformatie

Was de in 2025 in het LRK opgenomen informatie over het aanbod van voorschoolse educatie (ve) op de kinderopvangvoorzieningen in uw gemeente correct?

Met andere woorden: Was er in 2025 bij iedere locatie die gesubsidieerde ve aanbood ook in het LRK ook 'aangevinkt' dat er ve werd aangeboden?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft de gemeente in 2025 binnen redelijke termijn beslist op alle door houders ingediende wijzigingsverzoeken en de betreffende wijzigingen ook doorgevoerd in het LRK?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet altijd
- ( ) Niet van toepassing. Er zijn in 2025 geen wijzigingsverzoeken ingediend.

Heeft de gemeente alle formele handhavingsacties (aanwijzing, bestuurlijke boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of exploitatieverbod) die in 2025 onherroepelijk zijn geworden gepubliceerd/zichtbaar gemaakt in het publieksportaal van het LRK?

Een handhavingsactie is onherroepelijk vanaf het moment dat de houder er geen bezwaar meer tegen kan maken of ertegen in beroep kan gaan.

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet allemaal
- ( ) Niet van toepassing. Er zijn in 2025 geen formele handhavingsbesluiten onherroepelijk geworden.

2 Tijdig afhandelen van aanvragen

Toelichting wettelijke taak

Deze taak betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe kinderopvangvoorzieningen in het LRK. Voor het tijdig afhandelen van aanvragen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus 'geregistreerd', 'afgewezen' of 'ingetrokken' hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2024 tot 1 oktober 2025 5 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 5 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

NB: Er is voor de termijn van 1 oktober 2024 tot 1 oktober 2025 gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode zijn binnengekomen nog voor 31 december 2025 konden worden afgehandeld.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage tijdig afgehandelde aanvragen.

3 Uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Iedere nieuwe KDV, BSO, GOB en VGO dient voor registratie in het LRK geïnspecteerd te worden met een onderzoek voor registratie.
- Bij iedere geregistreerde KDV, BSO en GOB dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. In het jaar na het onderzoek na registratie vindt een vervolgonderzoek na registratie plaats. Op basis van deze twee volledige onderzoeken stelt de GGD een risicoprofiel op voor de locatie. Vervolgens voert de GGD, op basis van het risicoprofiel, jaarlijks een risicogestuurd onderzoek uit. Het risicoprofiel wordt na elk jaarlijks onderzoek (en na eventuele nadere onderzoeken) geactualiseerd.
- Sinds 2022 bestaat de mogelijkheid om de jaarlijkse onderzoeken bij KDV, BSO en GOB deels flexibel in te richten (zie artikel 4a, lid 6 en 7 van de Beleidsregel werkwijze toezichthouder kinderopvang). Wanneer hiervoor wordt gekozen, stelt de toezichthouder in overleg met het college schriftelijk en gemotiveerd vast welke onderwerpen er tijdens het jaarlijkse onderzoek worden beoordeeld. In het overleg tussen toezichthouder en college wordt aandacht besteed aan de thema's: ontwikkeling & kwaliteit, veiligheid, gezondheid, stabiliteit en professionaliteit.
- Van de geregistreerde VGO moet vanaf 1 januari 2023 jaarlijks tenminste 50% worden geïnspecteerd. Daarnaast geldt dat, beginnend vanaf 2023, iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar moet worden geïnspecteerd.

NB: Het vervolgonderzoek na registratie bij KDV, BSO en GOB wordt in GIR-Inspecteren geregistreerd als een jaarlijks onderzoek.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB

De GGD heeft in het verslagjaar 2025 44 van de 45 geregistreerde KDV, BSO en GOB geïnspecteerd met een onderzoek na registratie of een jaarlijks onderzoek. Dat betekent dat 97.78% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Op de *Controlelijst geïnspecteerde voorzieningen KDV, BSO, GOB* (zie Mijn DUO) kunt u vinden welke voorzieningen niet zijn geïnspecteerd. U kunt hieronder toelichten waarom deze voorzieningen niet zijn geïnspecteerd.

Op 16 september 2025 heeft de GGD via een brief aan ons kenbaar gemaakt dat zij vanwege personele omstandigheden niet in staat zijn om alle kinderopvanginspecties uit te voeren. De GGD heeft de inspectie van onderwijs ook hierover geïnformeerd. In de brief aan de gemeente heeft zij ook aangegeven dat zij een onderzoek zou starten waarom dit inmiddels meerdere jaren op rij niet lukt.

Op 27 oktober 2025 is de wethouder hierover geïnformeerd en op 20 november 2025 hebben de wethouders dit met de GGD besproken bij de bestuurscommissie gezondheid. Hoewel de inspectie nog niet volledig is, hebben deze ingrepen ervoor gezorgd dat de dalende lijn van de afgelopen twee jaar gekeerd is.

De inspecties zijn geprioriteerd aan de hand van het risicoprofiel van de kinderopvangorganisaties.

Zijn de geregistreerde KDV, BSO en GOB in uw gemeente in 2025 geïnspecteerd volgens de uitgangspunten van flexibel toezicht?

- (●) Ja, allemaal
- ( ) Ja, deels
- ( ) Nee, er is in 2025 niet flexibel geïnspecteerd
- ( ) Anders, namelijk

Heeft uw gemeente met de GGD overlegd over de te inspecteren onderwerpen/thema's in het flexibele deel van deze inspecties?

- (●) Ja
- ( ) Nee
- ( ) Anders, namelijk

Zijn de keuzes/afspraken die hierbij zijn gemaakt schriftelijk vastgelegd?

- (●) Ja
- ( ) Nee
- ( ) Anders, namelijk

In welk c.q. wat voor soort document is dit gebeurd?

- ( ) In het verslag/de notulen van het offertegesprek met de GGD
- ( ) In het verslag/de notulen van een jaarlijks/periodiek (evaluatie)gesprek met de GGD
- ( ) In het contract/de opdrachtverstrekking/de uitvoeringsafspraken met de GGD
- ( ) In het verslag/de notulen van het regionale ambtenarenoverleg waarin flex is besproken
- (●) In een notitie/overeenkomst op regionaal niveau
- ( ) Anders, namelijk

Indien gewenst, kunt u hieronder uw antwoorden op de vraag/vragen over flexibele inspecties nader toelichten.

In het Fries overleg kinderopvang is overlegd over de te inspecteren thema's.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde VGO (jaarlijkse steekproef van minstens 50%)

Op 1 januari 2025 stonden er 55 VGO in uw gemeente geregistreerd. Het minimaal te inspecteren aantal VGO in 2025 bedroeg dus 28. De GGD heeft in het jaar 2025 28 VGO geïnspecteerd met een jaarlijks of incidenteel onderzoek. Dat betekent dat de steekproef geïnspecteerde VGO 50.91% bedraagt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage geïnspecteerde VGO in uw gemeente.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde VGO (Iedere VGO minstens 1x per 3 jaar)

Het aantal VGO dat gedurende de jaren 2023, 2024 en 2025 geregistreerd heeft gestaan, is 39. Van deze VGO zijn er in de periode 2023 t/m 2025 39 1 of meerdere keren geïnspecteerd. Dit betekent dat het percentage VGO dat in de afgelopen 3 jaar minstens 1 keer is geïnspecteerd 100% bedraagt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage geregistreerde VGO dat in de afgelopen 3 jaar is geïnspecteerd.

4 Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Wanneer de houder niet voldoet aan de geldende kwaliteitseisen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaven. De gemeente ziet ook toe op de naleving van de opgelegde handhavingsbesluiten.

Het college houdt zich bij het nemen van besluiten aan haar eigen handhavingsbeleid. Alleen in bijzondere omstandigheden mag het college afzien van handhaven. We noemen dit 'beredeneerd niet handhaven'.

Voorbeelden van bijzondere omstandigheden zijn:

- concreet zicht op legalisatie;
- specifieke situaties waarin handhaven dusdanig onevenredig zou zijn (in verhouding tot de daarmee te dienen belangen) dat in die situatie van handhaving moet worden afgezien.

De informele handhavingsinstrumenten die het college tot haar beschikking heeft, zijn:

- (schriftelijke) waarschuwing;
- overleg en overreding.

De formele handhavingsinstrumenten die het college tot haar beschikking heeft, zijn afkomstig uit de Wet kinderopvang (Wko) en de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Dit zijn:

- aanwijzing (Wko);
- last onder dwangsom (Awb);
- last onder bestuursdwang (Awb);
- exploitatieverbod (Wko);
- intrekken toestemming tot exploitatie (Wko)
- bestuurlijke boete (Awb).

Tevens kan de gemeente een door de GGD-toezichthouder gegeven schriftelijk bevel verlengen.

De gemeente heeft de mogelijkheid om zowel herstellend als bestraffend (met een bestuurlijke boete) te handhaven. Herstellende en bestraffende handhaving kunnen naast elkaar worden ingezet.
Tekortkomingen worden doorgaans door de GGD in het toezicht geconstateerd, maar de gemeente kan ook handhaven op tekortkomingen die zij zelf constateert.

In de Wko noch de Awb wordt een termijn gegeven waarbinnen gemeenten moeten besluiten om wel of niet tot handhaving over te gaan. Maar gezien het doel van de handhaving (het opheffen van de situatie dat een kinderopvangvoorziening niet voldoet aan de kwaliteitseisen), en het maatschappelijk belang van verantwoorde kinderopvang, ligt het voor de hand dat de gemeente zo snel mogelijk een besluit neemt.

Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2025 bij de uitvoering van de handhavingstaak gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja
- ( ) Nee

Informatie over de inzet en het resultaat van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-toezichthouder de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. GGD en gemeente maken afspraken over de gevallen waarin de GGD-toezichthouder herstelaanbod kan toepassen.

N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een handhavingsactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in 2025 door de GGD is ingezet. Uit de tabel is af te lezen dat 100% procent van de tekortkomingen waarop herstelaanbod is gedaan, vervolgens ook is hersteld.

Tabel 1: Resultaat van herstelaanbod in alle inspectierapporten (dus met en zonder het advies 'Handhaven') waarbij op 1 of meer tekortkomingen een herstelaanbod is gedaan.

Opsterland 2025	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	1959	96.31%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	37	1.82%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	38	1.87%
Waarvan hersteld	*38*	*100%*
Waarvan niet hersteld	*0*	*0%*
Totaal	**2034**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'Handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies 'Handhaven' geeft, oppakken.

De GGD heeft 62 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 10 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met het advies 'Handhaven' 16.13% bedraagt.

Naar aanleiding van de 10 inspectierapporten met het advies 'Handhaven' heeft de gemeente 10 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage opgepakte rapporten met advies 'Handhaven'.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen in rapporten met het advies 'Handhaven'.

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 48. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere acties registreren op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met het advies 'Handhaven' (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Opsterland 2025	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	32	66.67%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	17	35.42%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor niets is ingevuld in GIR-Handhaven	0	0%
Totaal	49	**102.08%**

Op de in totaal 48 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met het advies 'Handhaven' heeft de gemeente:

- 32 keer een handhavingsactie ingezet,
- 0 keer niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 17 keer niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer niets vastgelegd in GIR-Handhaven.

De gemeente heeft op een aantal tekortkomingen niet gehandhaafd vanwege andere redenen dan herstel na herstelaanbod en/of er is sprake van tekortkomingen waarbij niets is ingevuld in GIR-Handhaven. Hieronder kunt u de tekortkomingen waarvoor dit geldt toelichten.

In de Controlelijst overtredingen zonder handhavingsactie of met actie niet handhaven (na herstelaanbod) kunt u vinden om welke tekortkomingen het gaat.
Let op: Indien uw gemeente niet of niet het gehele jaar gebruik heeft gemaakt van GIR-Handhaven, dient u zelf na te gaan op welke tekortkomingen niet gehandhaafd is en waarom dat niet is gebeurd.

De controlelijst is geraadpleegd, maar bevat geen informatie. We verwachten daarom dat het een registratiefout is.

5 Overige activiteiten (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het borgen en bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan houderbijeenkomsten of werkbezoeken.
Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2025 in de gemeente zijn uitgevoerd.

In 2024 zijn we gestart met het herzien van onze beleidsregels. In 2025 zijn deze vastgesteld.
Daarnaast hebben we in samenwerking met andere gemeenten de 1000 show georganiseerd, waar ook alle kinderopvanghouders en gastouders voor zijn uitgenodigd. Door activiteiten te organiseren die prikkelen en verdieping bieden dragen we ook bij aan het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang.

Ten slotte

Zijn er ontwikkelingen op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang die relevant zijn om met de inspectie te delen?
U kunt hierbij ook denken aan eventuele afspraken die u in het ambtelijk overleg met de inspectie heeft gemaakt.

nvt

Indien er met het invullen van de vragenlijst volgens u nog geen voldoende compleet beeld is ontstaan van de uitvoering van het toezicht en de handhaving op de kinderopvang in uw gemeente in 2025, kunt u hieronder aanvullende informatie verstrekken.

Indien u tevens documenten aan ons wilt verstrekken, kunt u deze uploaden in het ISD. Kies daarbij voor de documentsoort "aanvullende documentatie jaarverantwoording". Let er s.v.p. op dat de documentatie die u uploadt geen privacygevoelige gegevens bevat.

DEEL B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen nieuwe KDV, BSO, GOB, VGO	2025
Opsterland	100%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	95.51%
GGD Fryslân	98.18%
Landelijk	96.37%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde KDV, BSO, GOB	2025
Opsterland	97.78%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	98.69%
GGD Fryslân	96.92%
Landelijk	98.67%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO (steekproef minstens 50%)	2025
Opsterland	50.91%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	52.27%
GGD Fryslân	50.57%
Landelijk	53.17%

Percentage uitvoering inspecties geregistreerde VGO (minstens 1x per 3 jaar)	2023 t/m 2025
Opsterland	100%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	99.62%
GGD Fryslân	99.28%
Landelijk	99.78%

Percentage inspectierapporten met advies 'Handhaven'	2025
Opsterland	16.13%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	10.08%
GGD Fryslân	11.73%
Landelijk	12.1%

Handhaving 2025	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop niet gehandhaafd is vanwege herstel na herstelaanbod	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	% tekortkomingen met handhavingsadvies waarvoor niets is ingevuld in GIR-H
Opsterland	66.67%	0%	35.42%	0%
Gemeenten 20000 tot 50000 inwoners	60.41%	11.55%	21.34%	10.72%
GGD Fryslân	47.47%	15.4%	39.9%	6.31%
Landelijk	66.7%	14.36%	17.38%	6.55%